Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Olga Boțan
Dosarul nr. 2ac-658/25
(2-24038327-02-2ac-31102025)

D E C I Z I E

27 mai 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Hristina Craveț şi Serghei Dimitriu
Grefier Gabriela Catrinesco

examinând, în şedinţă de judecată publică, cererile de apel declarate de reprezentanții Ministerului Finanțelor, Victoria Belous și Ministerului Justiției, Sandu Grosu,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2025, prin care a fost respinsă acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Statul RM, reprezentat de către Ministerul Justiției al RM împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea despăgubirii plătite în mod solidar, în ordine de regres,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 5 aprilie 2024 Statul RM reprezentat de către Ministerul Justiției al RM s-a adresat cu cererea de chemare în judecată către Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea despăgubirii plătite în mod solidar, în ordine de regres.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-366/08 din 3 decembrie 2008 a fost admisă integral acțiunea formulată de S.A. „Autocomerț-Service” împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, fiind recunoscut ca ilegal refuzul autorităților de a transmite în proprietate privată terenul aferent imobilelor privatizate, cu suprafața de 1,27 ha, situat în municipiul Chișinău, str. Calea Orheiului nr. 125/1, la prețul normativ al terenului.

Prin aceeași hotărâre, Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să emită actul administrativ privind transmiterea terenului în proprietate privată către S.A. „Autocomerț-Service”, iar Primăria municipiului Chișinău a fost obligată să întocmească contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent și să elibereze titlurile de autentificare a dreptului deținătorilor de teren. Totodată, Primăria municipiului Chișinău a fost obligată să completeze borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului, reieșind din prețul normativ al pământului stabilit la data depunerii cererii de cumpărare, respectiv 20 iulie 2006.

Hotărârea menționată a devenit irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 aprilie 2009. În vederea executării acesteia, prin încheierea executorului judecătoresc Victoria Eremia din 25 februarie 2009, documentul executoriu a fost primit spre executare.

Reclamantul a susținut că, în pofida caracterului definitiv și obligatoriu al hotărârii judecătorești, aceasta nu a fost executată într-un termen rezonabil, iar Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău nu au întreprins toate măsurile necesare pentru realizarea efectivă a obligațiilor stabilite prin actul judecătoresc.

În acest context, reclamantul a făcut referire la multiplele acțiuni întreprinse de executorul judecătoresc în vederea executării documentului executoriu, inclusiv demersurile adresate instanței de judecată privind sancționarea persoanelor responsabile de neexecutarea hotărârii. Cu toate acestea, măsurile întreprinse nu au condus la executarea efectivă a hotărârii.

De asemenea, reclamantul a menționat că, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 19 iulie 2019, a fost anulată încheierea executorului judecătoresc Oleg Ungureanu nr. 026-12-685/09 din 15 noiembrie 2016 privind încetarea procedurii de executare. Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2019, a fost respinsă cererea executorului judecătoresc privind executarea documentului executoriu nr. 3-366/08 din 3 decembrie 2008.

Totodată, reclamantul a invocat faptul că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr. 2c-3953/19 din 18 august 2020, a fost constatată încălcarea dreptului S.A. „Autocomerț-Service", garantat de art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, ca urmare a neexecutării în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 3 decembrie 2008.

Prin aceeași hotărâre, statul, prin intermediul Ministerului Justiției, a fost obligat să achite în beneficiul S.A. „Autocomerț-Service" prejudiciul moral în cuantum de 6 300 euro, convertit în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii, cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești pentru perioada 19 martie 2009 – 28 octombrie 2019.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2ac-561/20 din 26 ianuarie 2021, apelul declarat de Ministerul Justiției a fost admis, hotărârea primei instanțe fiind casată în partea încasării prejudiciului material și, în această parte, a fost emisă o nouă decizie prin care pretenția privind repararea prejudiciului material a fost respinsă. În rest, hotărârea instanței de fond a fost menținută.

Ulterior, prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2rac-45/2022 din 6 aprilie 2022, recursul declarat de Ministerul Justiției împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021 a fost declarat inadmisibil.

Reclamantul a menționat, că despăgubirea acordată cu titlu de prejudiciu moral a fost achitată din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în executarea actului judecătoresc definitiv.

În acest sens, Ministerul Justiției a invocat dispozițiile art. 2 alin. (5) din Legea nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, potrivit cărora, după repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul dispune de un drept de regres față de persoana vinovată.

Reclamantul a susținut că, din actele judecătorești definitive pronunțate în cauza privind S.A. „Autocomerț-Service” rezultă fără echivoc că autoritățile responsabile de executarea hotărârii nu au întreprins toate măsurile necesare și efective pentru realizarea acesteia într-un termen rezonabil. Totodată, s-a constatat că neexecutarea nu a fost determinată de complexitatea cauzei ori de necesitatea efectuării unor proceduri complicate, ci de conduita autorităților responsabile.

În opinia reclamantului, durata de peste 10 ani a procedurii de executare, coroborată cu lipsa unor măsuri efective din partea Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, demonstrează existența unei conduite neglijente și pasive a acestora, fapt care a determinat încălcarea dreptului creditorului la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Reclamantul a mai susținut, că invocarea de către pârâți a necesității respectării procedurii administrative stabilite de actele normative aplicabile transmiterii în proprietate a terenurilor aferente obiectivelor privatizate nu poate justifica neexecutarea unei hotărâri judecătorești irevocabile. În opinia Ministerului Justiției, asemenea argumente reprezintă o nesocotire a autorității lucrului judecat și a caracterului obligatoriu al actelor judecătorești.

Totodată, s-a invocat că obligația autorităților publice de a executa actele judecătorești rezultă și din prevederile Codului de executare, care stabilesc caracterul obligatoriu al cerințelor executorului judecătoresc și obligația debitorului de a executa documentul executoriu.

În susținerea acțiunii, reclamantul a făcut referire și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia executarea unei hotărâri judecătorești constituie parte integrantă a procesului în sensul art. 6 din Convenție, iar dreptul de acces la justiție ar fi iluzoriu dacă o hotărâre definitivă și obligatorie ar putea rămâne neexecutată în detrimentul unei părți.

Prin urmare, Ministerul Justiției a susținut că neexecutarea hotărârii judecătorești nu poate fi imputată creditorului sau executorului judecătoresc, ci autorităților publice locale obligate să asigure executarea efectivă a actului judecătoresc.

Reclamantul a invocat dispozițiile art. 10 și 11, art. 796, 797, 1998 și 2024 din Codul civil, susținând că persoanele participante la raporturile juridice civile sunt obligate să-și exercite drepturile și să-și execute obligațiile cu bună-credință, iar persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană dispune de dreptul de regres împotriva acesteia în limita despăgubirii achitate persoanei vătămate.

În opinia reclamantului, în speță sunt întrunite condițiile angajării răspunderii pârâților în ordine de regres, și anume existența prejudiciului patrimonial suportat de stat prin achitarea sumei de 6 300 euro cu titlu de prejudiciu moral, caracterul ilicit al conduitei pârâților, vinovăția acestora, constatată prin actele judecătorești definitive, precum și legătura cauzală dintre neexecutarea hotărârii judecătorești și prejudiciul suportat de stat.

Reclamantul Ministerul Justiției a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată și încasarea, în mod solidar, de la Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, în beneficiul bugetului de stat, a sumei de 6 300 euro, convertită în lei moldovenești conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2025, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Statul RM reprezentat de către Ministerul Justiției al RM către Primăria mun. Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea despăgubirii plătite în mod solidar, în ordine de regres, ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 9 iunie 2025 reprezentantul Ministerului Finanțelor, Victoria Belous a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2025, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii.

De asemenea, nefiind de acord cu hotărârea numită, împotriva acesteia la 11 iunie 2025 reprezentantul Ministerului Justiției, Sandu Grosu, a depus apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, de admitere integrală a acțiunii.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, **reprezentantul Ministerului Finanțelor** a susținut netemeinicia hotărârii instanței de fond, considerând că acțiunea în regres formulată de Ministerul Justiției a fost respinsă în mod neîntemeiat, întrucât, la momentul înaintării acesteia, erau întrunite condițiile legale pentru angajarea răspunderii materiale în ordine de regres.

În acest sens, apelantul a invocat prevederile art. 2 alin. (5) din Legea nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, potrivit cărora, după repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul dispune de un drept de regres față de persoana vinovată.

De asemenea, apelantul a făcut trimitere la art. 1998 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia persoana care acționează față de o altă persoană în mod ilicit și cu vinovăție este obligată să repare prejudiciul patrimonial, iar, în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Totodată, în temeiul art. 2024 alin. (1) din Codul civil nr. 1107/2002, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia, în limita despăgubirii achitate persoanei vătămate, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Pornind de la aceste dispoziții legale, Ministerul Finanțelor a susținut că regresul reprezintă un mecanism juridic destinat recuperării prejudiciului suportat de stat ca urmare a reparării prejudiciului cauzat de o altă persoană, aplicarea acestuia fiind condiționată de existența elementelor răspunderii delictuale. În opinia apelantului, dreptul de regres ia naștere ca urmare a reparării de către stat a prejudiciului cauzat persoanei vătămate și urmărește recuperarea sumelor achitate de stat de la persoana a cărei conduită culpabilă a determinat producerea prejudiciului.

Apelantul a considerat, prin urmare, că instanța de fond a respins în mod neîntemeiat acțiunea în regres formulată de Ministerul Justiției, întrucât atât din considerentele hotărârilor judecătorești pronunțate anterior, cât și din materialele administrate în prezenta cauză rezultă că, în cadrul procedurii de executare, executorul judecătoresc a întreprins multiple acțiuni în

vederea determinării Consiliului municipal Chișinău să execute hotărârea Curții de Apel Chișinău din 3 decembrie 2008.

Suplimentar a relevat, că executorul judecătoresc a întreprins demersuri în vederea determinării autorității publice locale să emită actul administrativ privind transmiterea în proprietate privată a terenului aferent imobilelor privatizate de către S.A. „Autocomerț-Service", la prețul normativ stabilit de legislație, să întocmească contractul de vânzare-cumpărare a terenului și să elibereze titlurile de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, precum și să completeze borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent obiectului privatizat.

Potrivit apelantului, măsurile întreprinse în vederea executării documentului executoriu nu au produs rezultatul urmărit, iar circumstanțele de fapt constatate prin hotărârile judecătorești și confirmate prin înscrisurile anexate la dosar demonstrează că încălcarea termenului rezonabil de executare nu poate fi imputată S.A. „Autocomerț-Service" sau executorului judecătoresc.

În acest context, apelantul a susținut că creditorul și executorul judecătoresc au manifestat diligență și au întreprins acțiuni active în vederea executării documentului executoriu, în timp ce autoritățile administrației publice locale nu au asigurat realizarea efectivă a obligațiilor stabilite prin hotărârea judecătorească.

În susținerea acestei poziții, s-a făcut referire și la faptul că S.A. „Autocomerț-Service" deținea un proiect de decizie a Consiliului municipal Chișinău, semnat de arhitectul-șef al municipiului Chișinău, șeful Direcției funciare, șeful secției, specialistul principal și cumpărătorul terenului. În opinia apelantului, existența acestui proiect constituie un argument suplimentar în sprijinul concluziei că executarea hotărârii judecătorești a fost tergiversată din cauza inacțiunii Consiliului municipal Chișinău și a Primăriei municipiului Chișinău.

Totodată, Ministerul Finanțelor a susținut că acțiunile întreprinse de executorul judecătoresc în cadrul procedurii de executare silită au corespuns exigențelor legale, nefiind constatate abateri, tergiversări sau lipsă de diligență din partea acestuia.

Apelantul consideră că responsabilitatea pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești îi revine debitorului- autorității administrației publice locale a municipiului Chișinău și nu executorului judecătoresc, care, în opinia sa, și-a îndeplinit obligațiile legale și a întreprins toate măsurile necesare pentru executarea documentului executoriu.

Astfel, reprezentantul Ministerului Finanțelor a susținut că încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești este imputabilă Consiliului municipal Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău, circumstanță care, în opinia apelantului, a fost deja constatată prin hotărârile judecătorești pronunțate în cauza privind S.A. „Autocomerț-Service". Prin urmare, acesta a solicitat admiterea apelului și reținerea existenței temeiurilor pentru angajarea răspunderii în ordine de regres

În motivarea apelului, **reprezentantul Ministerului Justiției** a susținut că instanța de fond a respins în mod neîntemeiat acțiunea în regres, pornind de la premisa că în cadrul unei hotărâri judecătorești irevocabile nu ar exista o constatare expresă privind vinovăția pârâților pentru neexecutarea hotărârii judecătorești.

Potrivit apelantului, instanța de fond a apreciat în mod eronat că reclamanta nu și-ar fi executat sarcina probațiunii și că materialul probator administrat nu ar fi suficient pentru dispunerea încasării sumelor solicitate în ordine de regres.

În acest context, reprezentantul Ministerului Justiției a invocat conținutul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr. 2c-3953/19 din 18 august 2020, pronunțată în cauza S.A. „Autocomerț-Service” împotriva Ministerului Justiției, cu participarea în calitate de intervenienți accesorii a Consiliului municipal Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, în temeiul Legii nr. 87/2011.

Apelantul a menționat că, în hotărârea respectivă, instanța a constatat că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, în calitate de debitor, avea obligația pozitivă de a întreprinde măsurile necesare pentru executarea documentului executoriu. Totodată, s-a reținut că, deși executorul judecătoresc s-a adresat în repetate rânduri în vederea executării documentului executoriu, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii nu a întreprins măsuri concrete în acest sens, în pofida importanței executării pentru creditor și a perioadei îndelungate în care hotărârea a rămas neexecutată.

De asemenea, apelantul a făcut referire la constatarea instanței de fond potrivit căreia, în speță, autoritatea responsabilă de neexecutarea hotărârii judecătorești nu a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării acesteia.

În opinia Ministerului Justiției, aceste constatări constituie o confirmare expresă a inacțiunii autorităților pârâte în ceea ce privește executarea efectivă a documentului executoriu emis încă în anul 2008. Prin urmare, apelantul consideră că nu poate fi reținută concluzia primei instanțe cu privire la lipsa unei constatări judiciare referitoare la conduita culpabilă a autorităților responsabile de executarea hotărârii.

Totodată, apelantul a invocat prevederile art. 44 alin. (3) din Codul de executare, potrivit cărora debitorul este obligat să execute documentul executoriu, iar nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea prevăzută de lege. În opinia sa, raportarea acestei norme la circumstanțele constatate în cadrul procedurii de executare conduce la concluzia că Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au omis să-și execute obligațiile stabilite prin documentul executoriu.

Reprezentantul Ministerului Justiției a susținut că, prin raportare la constatările instanțelor judecătorești pronunțate în cauza examinată în temeiul Legii nr. 87/2011, conduita autorităților pârâte poate fi calificată drept o faptă săvârșită din imprudență. În opinia apelantului, acestea și-ar fi dat seama de caracterul prejudiciabil al inacțiunii lor și de eventualele consecințe ale neexecutării, însă au considerat în mod nejustificat că urmările prejudiciabile ar putea fi evitate.

Apelantul a mai susținut, că faptele stabilite prin hotărârile judecătorești irevocabile pronunțate în temeiul Legii nr. 87/2011 nu mai necesită a fi dovedite în prezenta cauză, fiind obligatorii pentru instanța care examinează acțiunea în regres, în temeiul art. 123 din Codul de procedură civilă privind degrevarea de probațiune.

În susținerea poziției sale, Ministerul Justiției a invocat și existența unei practici judiciare în materia acțiunilor în regres, făcând referire, în particular, la hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 26 decembrie 2024, prin care a fost admisă parțial acțiunea Statului Republica Moldova, reprezentat de Ministerul Justiției, împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, fiind dispusă încasarea de la Consiliul municipal Chișinău, în beneficiul bugetului de stat, a sumei de 13 451,60 lei cu titlu de despăgubire achitată în vederea reparării prejudiciului.

De asemenea, apelantul a invocat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 11 decembrie 2024, prin care a fost admisă acțiunea în regres și dispusă încasarea de la

Consiliul municipal Chișinău, în beneficiul bugetului de stat, a sumei de 242 534,40 lei cu titlu de despăgubire achitată pentru repararea prejudiciului.

Reprezentantul Ministerului Justiției a invocat prevederile art. 2024 alin. (1) din Codul civil, potrivit cărora persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia, în limita despăgubirii achitate persoanei vătămate, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Totodată, apelantul a făcut trimitere la art. 797 alin. (2) din Codul civil, susținând că, în cazul în care se solicită despăgubiri pentru neexecutarea unei obligații indivizibile, debitorii sunt ținuți solidar la plată față de creditor.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 21 mai 2025, iar cererea de apel a fost depusă de reprezentantul Ministerului Finanțelor la 9 iunie 2025, iar de reprezentantul Ministerului Justiției la 11 iunie 2025, Colegiul judiciar constată că acestea au fost declarate în termen.

Poziția părților în ședința de apel:

În ședința instanței de apel reprezentanții apelanților reprezentanții Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției, cît și reprezentantul intimatei Primăriei mun.Chișinău, Consiliului mun.Chișinău, fiind citați legal, nu s-au prezentat în ședința instanței de apel. Urmare a acestui fapt și în corespundere cu prevederile art. 379 alin. (1) Cod de procedură civilă, Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa părților.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră cererile de apel drept neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

Astfel, din ansamblul probatoriului administrat în cauză, Colegiul judiciar reține că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Autocomerț-Service”, fiind recunoscut ca ilegal refuzul Primăriei mun. Chișinău și al Consiliului mun. Chișinău de a transmite în proprietate privată reclamantului terenul aferent imobilelor privatizate, situat în mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 125/1, cu suprafața de 1,27 ha, la prețul normativ, în temeiul Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului din 25 iulie 1997, în vigoare la data depunerii cererii de cumpărare a terenului, respectiv 20 iulie 2006.

Prin aceeași hotărâre, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să emită actul administrativ prin care să dispună transmiterea în proprietate privată a S.A. „Autocomerț-Service” a

terenului aferent imobilelor privatizate, cu suprafața de 1,27 ha, situat în mun. Chișinău, str. Calea Orheiului, 125/1, la prețul normativ stabilit în baza legislației menționate.

Totodată, Primăria mun. Chișinău a fost obligată să întocmească cu S.A. „Autocomerț-Service" contractul de vânzare-cumpărare a terenului aferent imobilelor privatizate și să elibereze titlurile de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, precum și să completeze borderoul de calcul al prețului de vânzare-cumpărare a terenului aferent obiectivului privatizat de către S.A. „Autocomerț-Service", cu suprafața de 1,27 ha, reieșind din prețul normativ al pământului stabilit la data depunerii cererii de cumpărare a terenului, și anume 20 iulie 2006. (f.d. 8-14)

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 aprilie 2009, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008 a fost menținută, aceasta devenind irevocabilă. (f.d. 15-19)

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr. 2c-3953/19 din 18 august 2020, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.A. „Autocomerț-Service" împotriva Ministerului Justiției, cu participarea, în calitate de intervenienți accesorii, a Consiliului mun. Chișinău, Primăriei mun. Chișinău și executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, având ca obiect constatarea încălcării dreptului la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea menționată, instanța a constatat încălcarea dreptului reclamantului garantat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, ca urmare a neexecutării într-un termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008. S-a dispus încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul S.A. „Autocomerț-Service", a prejudiciului material în cuantum de 461 854 lei și a prejudiciului moral în cuantum de 6 300 euro, convertiți în lei moldovenești conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii judecătorești, prejudicii cauzate prin neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008 în perioada 19 martie 2009- 28 octombrie 2019.În partea ce excedează sumele acordate, celelalte pretenții au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 20-24).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2ac-561/20 din 26 ianuarie 2021, apelul declarat de Ministerul Justiției a fost admis, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 august 2020 fiind casată în partea încasării prejudiciului material. În această parte a fost emisă o nouă decizie, prin care pretenția privind încasarea prejudiciului material a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 august 2020 a fost menținută.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție nr. 2rac-45/2022 din 06 aprilie 2022, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021 a fost declarat inadmisibil.

Prin urmare, hotărârea judecătorească prin care a fost constatată încălcarea dreptului S.A. „Autocomerț-Service" la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008, precum și acordarea prejudiciului moral în cuantum de 6 300 euro, a devenit definitivă și irevocabilă.

În aceste circumstanțe, înaintând prezenta acțiune în regres, Statul Republica Moldova, reprezentat de Ministerul Justiției, a solicitat încasarea de la Primăria mun. Chișinău și

Consiliul municipal Chișinău, în beneficiul bugetului de stat, a sumei de 6 300 euro, achitată cu titlu de prejudiciu moral în temeiul hotărârilor judecătorești menționate.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, instanța a constatat netemeinicia acțiunii, respingînd-o în acest sens.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate prin prisma argumentelor invocate în apeluri, în coroborare cu materialul probator administrat și cu normele de drept aplicabile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că soluția instanței de fond este legală și întemeiată, urmând a fi menținută.

În materie de drept, Colegiul judiciar reține că, potrivit art. 2 alin. (5) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, după repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, statul are drept de regres față de persoana vinovată.

Conform art. 1998 alin. (1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Din interpretarea coroborată a acestor dispoziții rezultă că angajarea răspunderii delictuale presupune întrunirea cumulativă a mai multor condiții, și anume existența prejudiciului, săvârșirea unei fapte ilicite, existența raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu, precum și vinovăția autorului faptei. Lipsa oricăreia dintre aceste condiții exclude, ca regulă, angajarea răspunderii delictuale.

Totodată, potrivit art. 2024 alin. (1) din Codul civil, persoana care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană are dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia în mărimea despăgubirii plătite persoanei vătămate, dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Prin urmare, dreptul la regres nu operează în mod automat prin simplul fapt al achitării de către stat a despăgubirii către persoana prejudiciată, ci presupune stabilirea faptului că prejudiciul a fost cauzat de o altă persoană printr-o faptă ilicită săvârșită cu vinovăție și că între această faptă și prejudiciul reparat există un raport de cauzalitate.

În același sens, art. 20 alin. (1)-(4) din Codul civil instituie principiul răspunderii pentru prejudiciul cauzat prin fapta proprie săvârșită cu vinovăție, sub forma intenției sau a imprudenței. Astfel, fapta este săvârșită cu intenție atunci când persoana își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, prevede urmările prejudiciabile, le dorește sau admite în mod conștient survenirea acestora. Fapta este săvârșită din imprudență atunci când persoana, deși își dă seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii și prevede urmările acesteia, consideră în mod ușuratic că ele pot fi evitate ori, deși nu își dă seama de caracterul prejudiciabil și nu prevede posibilitatea survenirii urmărilor, trebuia și putea să le prevadă.

De asemenea, legea califică drept culpă gravă situația în care persoana a acționat cu o profundă lipsă de prudență, deși, în împrejurările concrete ale cauzei, era evident că trebuia să dea dovadă de o asemenea prudență.

Raportând aceste prevederi la circumstanțele cauzei, Colegiul judiciar reține că instanța de fond a ajuns în mod corect la concluzia privind neîntrunirea condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii pârâților în ordine de regres. Or, deși prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 august 2020, menținută în partea relevantă prin decizia Curții

de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021, a fost constatată încălcarea dreptului S.A. „Autocomerț-Service” la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008, această constatare nu echivalează, prin ea însăși, cu stabilirea vinovăției concrete a Primăriei mun. Chișinău sau a Consiliului municipal Chișinău în sensul normelor privind răspunderea delictuală și regresul.

Astfel, pentru admiterea acțiunii în regres nu este suficientă demonstrarea faptului că statul a fost obligat să achite o despăgubire ca urmare a încălcării dreptului la executarea într-un termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești. Reclamantul urmează să demonstreze, în mod distinct, fapta ilicită imputabilă persoanei împotriva căreia este exercitat regresul, vinovăția acesteia și raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul achitat de stat.

În aceeași ordine de idei, Colegiul judiciar reține că, potrivit art. 2006 din Codul civil, prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri de către o autoritate publică ori de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul acesteia se repară integral de autoritatea publică, iar persoana cu funcție de răspundere răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.

Totodată, norma citată reglementează și situațiile în care autoritatea publică răspunde pentru prejudiciul cauzat sau nepreîntâmpinat prin neexecutarea unei obligații instituite în scopul protecției împotriva riscului producerii unui anumit prejudiciu, cu condiția că autoritatea publică nu demonstrează că a dat dovadă de diligență rezonabilă în executarea obligației.

Prin urmare, nici dispozițiile art. 2006 din Codul civil nu instituie o prezumție generală și automată a vinovăției autorității publice în orice situație în care statul a fost obligat să repare un prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la executarea într-un termen rezonabil.

Sub acest aspect, instanța de fond a reținut în mod justificat că reclamantul nu a prezentat probe pertinente și concludente, prin care să demonstreze vinovăția concretă a Primăriei mun. Chișinău și/sau a Consiliului municipal Chișinău pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008.

Relevant este și faptul că, potrivit art. 318 din Codul de executare, neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată ori a documentului executoriu constituie faptă sancționabilă, iar în cazul unei persoane cu funcție de răspundere, răspunderea este prevăzută distinct pentru neexecutarea documentului executoriu ori împiedicarea executării acestuia.

De asemenea, art. 320 din Codul penal sancționează neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executarea hotărârii instanței de judecată, inclusiv în situația în care asemenea fapte sunt comise de o persoană cu funcție de răspundere.

Prin urmare, atunci când reclamantul invocă existența unei conduite intenționate sau grav culpabile a unei persoane determinate în legătură cu neexecutarea unei hotărâri judecătorești, existența unei hotărâri judecătorești sau a unei sentințe irevocabile prin care să fie stabilite asemenea circumstanțe constituie un element probator relevant pentru fundamentarea pretenției de regres.

În speță însă, asemenea împrejurări nu au fost stabilite printr-un act judecătoresc irevocabil și nici nu au fost demonstrate prin alte probe pertinente și concludente administrate în prezenta cauză.

Prin urmare, simpla constatare a faptului că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008 nu a fost executată într-un termen rezonabil și că, în consecință, statul a fost

obligat să achite S.A. „Autocomerț-Service” prejudiciul moral în cuantum de 6 300 euro nu este suficientă pentru concluzia că acest prejudiciu a fost cauzat printr-o faptă ilicită săvârșită cu vinovăție de Primăria mun. Chișinău sau de Consiliul municipal Chișinău.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

În consecință, sarcina probei privind existența tuturor elementelor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale în ordine de regres îi revenea reclamantului. Or, în lipsa probării faptei ilicite și a vinovăției pârâților, pretenția privind recuperarea de la aceștia a despăgubirii achitate de stat nu poate fi admisă.

În acest context, Colegiul remarcă, că este incontestabil că art. 2 alin. (5) din Legea nr. 87/2011 consacră dreptul statului la regres după repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Totodată, art. 2024 alin. (1) din Codul civil recunoaște persoanei care a reparat prejudiciul cauzat de o altă persoană dreptul la o acțiune de regres împotriva acesteia, în limita despăgubirii achitate.

Însă, din conținutul însuși al art. 2 alin. (5) din Legea nr. 87/2011 rezultă că regresul poate fi exercitat față de persoana vinovată, iar art. 2024 alin. (1) din Codul civil presupune, la rândul său, că prejudiciul a fost cauzat de persoana împotriva căreia este îndreptată acțiunea în regres.

Prin urmare, simpla existență a unei despăgubiri achitate de stat nu determină automat obligația persoanei indicate de reclamant de a restitui suma respectivă. Pentru admiterea acțiunii în regres urmează a fi stabilit că prejudiciul pentru repararea căruia statul a efectuat plata constituie consecința unei fapte ilicite imputabile concret pârâtului, săvârșite cu vinovăție, precum și existența raportului de cauzalitate dintre această faptă și prejudiciu.

Referitor la susținerea Ministerului Finanțelor potrivit căreia responsabilitatea pentru depășirea termenului rezonabil de executare îi revine autorității administrației publice locale, Colegiul judiciar reține că această concluzie nu rezultă în mod automat din faptul că Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău aveau calitatea de debitori în cadrul procedurii de executare.

Într-adevăr, în sarcina debitorului exista obligația de a executa hotărârea judecătorească, iar potrivit art. 44 alin. (3) din Codul de executare, debitorul este obligat să execute documentul executoriu, nerespectarea acestei obligații atrăgând răspunderea prevăzută de lege. Totuși, împrejurarea că autoritatea publică avea obligația de a executa hotărârea judecătorească nu demonstrează, prin ea însăși, existența unei fapte ilicite săvârșite cu vinovăție în sensul răspunderii delictuale și nici nu permite identificarea automată a persoanei responsabile pentru fiecare perioadă de întârziere.

În aceeași ordine de idei, Colegiul judiciar nu poate reține argumentul apelantului potrivit căruia faptul că executorul judecătoresc a întreprins mai multe acțiuni pentru executarea documentului executoriu ar demonstra, prin excludere, vinovăția autorităților publice locale. Împrejurarea că executorul judecătoresc a efectuat demersuri, a expediat solicitări și a întreprins acte de executare constituie probe cu privire la desfășurarea procedurii de executare, însă nu demonstrează, prin ea însăși, că fiecare perioadă de neexecutare este imputabilă pârâților și, cu atât mai mult, că aceștia au acționat cu intenție, imprudență sau culpă gravă. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară identificarea unei conduite

concrete, imputabile persoanei chemate în judecată, precum și stabilirea caracterului culpabil al acesteia.

Nici existența proiectului de decizie a Consiliului municipal Chișinău nu poate conduce la concluzia pretinsă de apelant. Faptul că un proiect de decizie fusese elaborat și semnat de anumite persoane poate demonstra existența unor demersuri administrative în vederea executării hotărârii judecătorești, însă nu demonstrează, în sine, nici refuzul nejustificat al Consiliului municipal Chișinău de a adopta decizia, nici persoana concretă căreia îi este imputabilă întârzierea și nici forma vinovăției acesteia.

Mai mult, pentru concluzia privind existența unei fapte ilicite nu este suficientă constatarea că rezultatul final- executarea hotărârii nu a fost atins într-un anumit interval de timp. Urmează a fi stabilit, prin raportare la circumstanțele concrete ale cauzei, care acțiune sau inacțiune a pârâtului a determinat întârzierea, în ce perioadă, care era obligația juridică concretă încălcată și în ce mod această conduită a determinat prejudiciul pentru care statul a achitat despăgubirea**.**

Referitor la argumentul Ministerului Finanțelor potrivit căruia, executorul judecătoresc și creditorul au manifestat diligență, iar autoritățile administrației publice locale nu au asigurat executarea efectivă a hotărârii, Colegiul judiciar reține că acesta nu este suficient pentru angajarea răspunderii în regres. Faptul că creditorul a întreprins demersuri pentru executarea hotărârii și că executorul judecătoresc a efectuat acte de executare demonstrează interesul creditorului în realizarea dreptului recunoscut prin hotărâre și exercitarea atribuțiilor de către executor, însă nu înlocuiește obligația reclamantului de a proba elementele răspunderii delictuale ale persoanei împotriva căreia este îndreptată acțiunea în regres.

Cu privire la argumentele Ministerului Justiției referitoare la constatările din hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 18 august 2020, Colegiul judiciar reține că apelantul atribuie acestui act judecătoresc o semnificație juridică mai largă decât cea care rezultă din conținutul său. Este adevărat că prin hotărârea respectivă, menținută în partea relevantă prin decizia instanței de apel, s-a constatat încălcarea dreptului S.A. „Autocomerț-Service” la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2008 și s-a dispus acordarea unei despăgubiri morale în cuantum de 6 300 euro. Totodată, instanța a analizat modul în care s-a desfășurat procedura de executare și a constatat că hotărârea nu a fost executată într-un termen rezonabil. Însă, obiectul și temeiul juridic al acelei cauze nu l-a constituit stabilirea răspunderii delictuale a Primăriei mun. Chișinău sau a Consiliului municipal Chișinău în vederea recuperării, în ordine de regres, a despăgubirii ce urma a fi achitată de stat. Cauza anterioară a avut ca obiect repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului garantat de art. 6 din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1, în condițiile Legii nr. 87/2011, în timp ce prezenta cauză are ca obiect recuperarea de la o persoană pretins vinovată a sumei achitate de stat.

Prin urmare, răspunderea statului pentru încălcarea dreptului la executarea într-un termen rezonabil și răspunderea delictuală a unei autorități publice locale în raportul juridic de regres nu sunt identice sub aspectul obiectului, temeiului juridic și condițiilor de angajare.

Nu poate fi reținut nici argumentul apelantului potrivit căruia, în temeiul art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, toate constatările din hotărârea anterioară ar fi obligatorii în prezenta cauză în sensul în care acestea ar demonstra deja vinovăția pârâților.Într-adevăr, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior sunt obligatorii pentru instanța care judecă o altă cauză și nu se cer a fi dovedite din

nou, în condițiile prevăzute de lege. Însă efectul degrevării de probațiune privește faptele care au fost efectiv stabilite prin hotărârea anterioară, iar nu toate concluziile juridice pe care una dintre părți încearcă să le deducă din acele fapte.

Nu poate fi reținut nici argumentul Ministerului Justiției referitor la săvârșirea faptei din imprudență. Afirmația potrivit căreia autoritățile „și-ar fi dat seama de caracterul prejudiciabil al inacțiunilor lor" și „au considerat în mod nejustificat că urmările prejudiciabile ar putea fi evitate" reprezintă o concluzie a apelantului, iar nu o împrejurare dovedită prin probe. Or, forma vinovăției nu poate fi prezumată din simplul fapt al neexecutării sau al executării tardive a unei hotărâri judecătorești. Pentru a reține imprudența este necesar să se stabilească, în raport cu conduita concretă a pârâtului, că acesta fie a prevăzut urmările prejudiciabile, dar a contat în mod nejustificat pe evitarea lor, fie, deși nu le-a prevăzut, trebuia și putea să le prevadă.

În speță, apelantul nu individualizează care persoană cu funcție de răspundere a acționat sau a omis să acționeze, în ce perioadă, ce măsură concretă trebuia adoptată și nu a fost adoptată, precum și prin ce probe rezultă că persoana respectivă a acționat cu forma de vinovăție invocată. În lipsa unor asemenea elemente, simpla referire la o perioadă îndelungată de neexecutare nu este suficientă pentru stabilirea vinovăției delictuale.

Referitor la practica judiciară invocată de Ministerul Justiției, Colegiul judiciar constată că hotărârile judecătorești indicate de apelant nu pot determina, prin ele însele, admiterea prezentei acțiuni. Hotărârile pronunțate în alte cauze civile nu au caracter obligatoriu în sensul stabilirii existenței răspunderii pârâților în prezenta cauză, întrucât efectul obligatoriu prevăzut de art. 123 alin. (2) CPC este legat de faptele stabilite într-o cauză anterioară la care participă aceleași persoane, iar fiecare litigiu urmează a fi soluționat prin raportare la circumstanțele de fapt și probele proprii cauzei. Admiterea unei acțiuni în regres într-o altă cauză nu constituie dovada existenței condițiilor răspunderii delictuale în prezenta cauză. Practica judiciară poate prezenta relevanță orientativă pentru interpretarea normelor juridice, însă nu poate substitui obligația reclamantului de a demonstra, în cauza concretă, existența faptei ilicite, a prejudiciului, a raportului de cauzalitate și a vinovăției. Prin urmare, hotărârile indicate de apelant, chiar dacă au avut ca obiect acțiuni în regres similare, nu exonerează reclamantul de sarcina probării elementelor răspunderii în prezenta cauză.

Nici invocarea art. 797 alin. (2) din Codul civil nu este de natură să schimbe soluția cauzei. Or, pentru a putea fi aplicate regulile privind răspunderea solidară, este necesară, în prealabil, stabilirea existenței unei obligații solidare ori a unei situații în care legea instituie solidaritatea debitorilor. Invocarea solidarității nu poate servi însă drept substitut pentru demonstrarea faptului că fiecare dintre persoanele împotriva cărora este îndreptată acțiunea a săvârșit o faptă ilicită și poartă răspundere pentru prejudiciul pretins. În acest sens, chiar dacă s-ar admite, în principiu, posibilitatea angajării răspunderii solidare a mai multor persoane, reclamantul trebuia să demonstreze în ce constă contribuția fiecăruia la producerea prejudiciului și temeiul juridic pentru angajarea răspunderii lor comune. În cauza dedusă judecății, însă, asemenea circumstanțe nu au fost stabilite.

În concluzie, Colegiul judiciar constată că, în speță, nu sunt întrunite cumulativ condițiile necesare pentru angajarea răspunderii delictuale în ordine de regres, iar pretenția Statului, reprezentat de Ministerul Justiției, privind încasarea de la pârâți a sumei de 6 300 euro nu este susținută printr-un probatoriu pertinent, concludent și suficient. Or, împrejurarea că statul a fost obligat să repare prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la executarea într-un

termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești nu determină, prin ea însăși, concluzia că suma achitată cu titlu de despăgubire reprezintă un prejudiciu cauzat statului prin fapta ilicită și culpabilă a autorității publice locale. Pentru naşterea și exercitarea dreptului de regres este necesară identificarea persoanei căreia îi este imputabilă fapta prejudiciabilă și stabilirea, în raport cu aceasta, a tuturor condițiilor răspunderii delictuale, inclusiv a faptei ilicite, a vinovăției și a raportului de cauzalitate dintre conduita imputată și prejudiciul reparat de stat. Întrucât aceste elemente nu au fost demonstrate în prezenta cauză, simpla achitare de către stat a despăgubirii în cuantum de 6 300 euro nu este suficientă pentru angajarea răspunderii pârâților în ordine de regres.

Astfel, din considerentele expuse și având în vedere că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, fiind adoptată cu respectarea normelor de drept material și procesual, iar argumentele invocate de apelanți sunt neîntemeiate și nu sunt de natură să o infirme, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelurile declarate și de a menține hotărârea primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 385 alin.(1) lit. a), art. art. 389-390, CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

d e c i d e :

Se resping cererile de apel declarate de reprezentanții Ministerului Finanțelor, Victoria Belous și Ministerului Justiției, Sandu Grosu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 mai 2025, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, înaintată de Statul RM, reprezentat de către Ministerul Justiției al RM împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la încasarea despăgubirii plătite în mod solidar, în ordine de regres.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Hristina Craveț

Serghei Dimitriu